

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 205.

V Ljubljani, v soboto 7. septembra 1895.

Letnik XXIII.

Kaj bo z našimi razvalinami?

Neizmerno žalosten je pogled na sedanjo Ljubljano! Kamorkoli se ozreš po mestnih ulicah, štrle ti nasproti same podrtine, katere je povzročil strahoviti velikonočni potres. Britko ti je, ako poslušáš hišne posestnike, ki tožijo, da si ne vedo nikamor pomagati. Hudo je opazovati trgovce po prodajalnicah, ki nimajo skoro nobenega posla, in obrtnike po delavnicah, ki čakajo dela, a ga le malo dobe. Težko je poslušati prebivalce, ki tožijo o silni draginji stanovanj, in one, ki begajo po hišah okoli, da bi dobili stanovanje za zimo, a ga tudi za visoko stanarino ne dobé. Mnogi imoviti so se izselili iz Ljubljane. — Grad je opuščen, vojaštvo se poslavlja od Ljubljane, itd. Kedor vse to gleda, zbat se mora po pravici, da bi se ne vresničila nad našim mestom narodna pesem, ki imenuje Ljubljano — dolgo vas. Kraj brez prometa, trgovine in obrti!

Mi smo takoj po grozni katastrofi opetovano opozarjali na neizmerno škodo, ki je vsled potresa zadéla Ljubljano in ko se je cenila škoda, smo zopet povdarjali, da se je cenila veliko premajhna. Tedaj se je slovenskemu časopisu očitalo, da pretirava v svojih poročilih škodo, in očitalo se je, da hočemo, naj bi Ljubljana obogatela na rovaš potresa. Sedaj, ko se podirajo hiše, uradno odločene da se porušijo, in ko se popravljajo zdatno poškodovana poslopja, sedaj se vidi, da smo imeli mi prav, da je škoda veliko večja, kakor se je cenila.

Na podlagi cenitve provzročene škode se je pa nadalje napravil načrt za pomožno akcijo, katero je hvalevredno po posredovanju neumorno delavnega deželnega predsednika barona Hein-a pričela država. kazoč nesrečni deželi odkrito svojo naklonjenost. Naši državni poslanci na Dunaju so povdarjali pri določevanju podpore, da je škoda veliko pre nizko cenjena, da treba zdatnejše pomoči.

Z vladne strani so se sklicevali na cenitev škode ter se je vzlasti bivši finančni minister branil z vsemi silami odločiti v ta namen večje svote.

Sedaj se na podlagi računov o dejanskih troških

pri popravljanju hiš in grajenju novih poslopij jasno kaže, da je bila škoda mnogo večja, kakor se je cenila. Zdaj, ko se že deloma razdeljuje podpora, vidi se, da je podpora nezadostna, da treba nove pomoči, ako hočemo, da se Ljubljani res kaj pomaga. Hišni posestniki so sedaj dobili toliko podpore, da jim je mogoče podreti svoje hiše, ter morda temelj napraviti novim, a za nadaljno gradnjo poslopij jim ne preostaja ničesar.

Isto, kar smo pisali o Ljubljani, velja v polni meri tudi o vseh onih krajih v deželi, ki so jednako hudo trpeli vsled potresa, in to velja tembolj, ker se je na mnoge take kraje le malo oziralo pri razdeljevanju začasne podpore.

S tem pa nečemo nikomur kaj očitati. Nasproti povdarjamo, da so mestu in deželi ob teh dnevih britkosti in poskušnje stali krepko na strani vsi oni faktorji, ki so bili v to poklicani in da je z njimi tekmovala ljubezen blagodušnih dobrotnikov, ki so z zdatnimi darovi priskočili ponesrečenim v pomoč. Le to konstatujemo, da se je v naglici škoda pre nizko cenila in da se je zato odmerila tudi premajhna podpora.

Trdno se nadejamo, da bo vlada, ki je v državnem zboru že določila lepo podporo, a v potrebi nadaljno tudi obljubila, spomnila se svoje besede, ko sprevidi, da dosedaj določena sredstva nikakor ne zadostujejo, ter da bodo naši poslanci takoj, ko pridejo na Dunaj, pričeli akcijo v tem smislu, ker sicer se mesto naše in dežela ne moreta gmotno opomoči.

Težko nam je siročino svojo razkrivati pred svetom, a dejanske žalostne razmere nas k temu silijo. Nikdo nam torej tega ne zameri, pač pa naj vsakdo na svojem mestu stori svojo dolžnost, da se na razvalinah naših zopet prične lepše življenje!

Črne bukve kmečkega stanu.

(Dalja.)

13. Romansko.

Na Balkanu je kulturonoscev v izobilju. Romanci (Rumunci) se ponajajo kot Romulovi in Removi rojaki s pristno rimsko omiko; lačni Grki

se pozivljejo na Solona in Likurga, Demostena in Aristotela in se z resno smešnostjo potegujejo za svojo grško kulturo. Angleži naštevajo svoje za sluge za izomiko na Balkanu, Mažarji deklamujejo ditirambe svoji olikonosni luči v slavo, Nemci pošiljajo svoje plemiče za nekaj časa sedet na novo iztesanih balkanskih prestolih in kriče o svoji kulturi. Nemški, mažarski, angleški in avstrijski židje se smejejo in prodajajo za drag denar svoje slabo blago, ki ga drugod ne morejo spečati. Ubogo ljudstvo pa trpi, plačuje in — propada. Taka je ob kratkem slika balkanskih držav.

Nas zanimlje pred vsem kmečki stan in kot najznačilnejši priča blagonosnosti vsega kulturnega delovanja najpreje — romanski kmet. Leta 1891 je izpregovoril Carps, predsednik carinskega odseka, v zbornici te-le znamenite besede:

»Na Romanskem bo naravno pomnoženje ljudstva kmalu vzrodilo kmečki proletarijat, ki bo padel v roke socialnim agitacijam, ki so neplodne in nevarne kot potres, če bo manjkalo plodovitega obrtnega dela.«

Poglejmo, koliko ima prav ta mož!

Kmečki stan je bil v prošlih časih na Moldavi in v Valahiji odvisen od plemičev — bojarjev. Ta odvisnost je bila hujši, nego pri nas fevdalna, ker se kmetje niso mogli sklicevati pri nobeni redni gosposki na svoje pravice; vendar je bila pa večina bojarjev dobra in je držala s kmeti. Iz novejšega časa imamo prvo pravno določbo o kmečkih posestvih iz leta 1832, ko sta bili Moldava in Valahija pod rusko vrhovno oblastjo. Organični zakoni iz tega leta delé namreč kmete v tri vrste:

1. V tiste, ki imajo po štiri vole in po jedno kravo,
2. v tiste, ki imajo po dva vola in po jedno kravo,

*) Dr. Moritz Ströll: Die Handelspolitik der Balkanstaaten Rumänien, Serbien und Bulgarien. Leipzig 1892, str. 25. — Branisteanu-Roman: Zur Entwicklung Rumäniens in der neuesten Zeit. N. Z. 1894/5, str. 406.

LISTEK.

Drobtine.

* Tudi bolezen. Dijak: „Danes mi je zelo slabo pri sreč.“ Gospodinja: „Hočem li poslati po zdravnika?“ Dijak: „Kaj menite, da mi bo ta kaj posodil?“

* Jednake misli je bil neki sin, ko mu je oče pojasnjeval, da pijančevanje in ponočevanje ne more biti v nikaki zvezi z resnim učenjem. Odgovoril mu je namreč: „Do tega prepričanja sem tudi jaz prišel in zato sem že davno opustil nadležno učenje.“

* Zadnja pot. Žena se hujuje nad domov prišedšim možem, ter mu pravi, da ga je iskal predsednik, ker bi bil rad govoril z njim. Konečno pravi v svoji togoti: „Iskala sem te po vseh gostilnah, pa te nisem nikjer našla!“ „Seveda me nisi mogla najti v gostilni, ker sem bil v pisarni,“ se odreže mož. Žena: „Kdo bi si bil to mislil!“

* Izvanreden dvoboj. Iz Louisville se poroča nekemu listu o izvanrednem, ali kakor ga

sam zove, „gnjilem“ dvoboju mej nekim ameriškim „plemičem“ in angleškim pastorjem. Prvi je namreč zasmehoval pastorja, ko je vodil nekak obhod, in ko pastor že ni mogel več prenašati vedno večje psovanje, je jel svariti nemirneža in pri tej priliki izgovoril navidezno žaljivo besedo. Vsled tega ga je pozval „plemič“ na dvoboj in sicer z „gnjilimi“ jajci. Določila sta dan in kraj ter se ob določeni uri podala na bojišče. Plemič se je kar penil jeze in gotovo je mislil osramotiti svojega nasprotnika. Toda sreča mu ni bila mila. Precej prvi pot je bil revež ves rumen. Ko je videl, da sam nič ne more zadeti, in je imel ves obraz pokrit z neprijetno dišočim mazilom, se je naposled vdal, in dvoboj je bil končan.

* O Kitajcih so se poročale že vsakovrstne zanimivosti. Neka njihova posebnost pa je tudi to, da v tujini živeči domoljubi čez nekaj tednov izkopljejo svoje umrle sobrate ter je pošiljajo v domovino. Posebno ob tem času imajo nalašč za to postavljeni grobokopi veliko posla. Neko poročilo iz Amerike popisuje vse ceremonije pri tem opravilu. Trupla pokojnikov, ki so že počela polagoma razpadati, se morajo popolnoma osnažiti, na to se bal-

zamujejo in v novih krstah odpošljejo v domovino. V zadnjih dveh mesecih so izkopali na ta način blizu 1500 trupel. Ta navada pa donaša mestu, h kateremu spada dotično pokopališče, precejšne svote; od vsakega izkopanega trupla se mora namreč plačati 10 dolarjev v „izkopovalni zaklad“, poleg tega pa dobi še pokopališčni nadzornik poltretji dolar in delaveci dobro plačilo.

* Izredno varčen je bil neki Anglež, čegar varčnost ali bolje skopost je presegala vse meje. V gledališču je imel brezplačen vstop, in je je vsled tega obiskoval sleherni dan. To pa še ni bilo vse. Mesto, da bi oddal svoj plašč v določenem prostoru in bi za to žrtvoval kako malenkost, ga je vsak dan zastavil v zastavnici za jeden šiling. Ker je rešil plašč takoj po končani predstavi, ga je stalo to počenjanje samo pol penija, toraj le pol penija manj, nego bi bilo treba plačati varuhu oblek.

* Iz dežja pod kap. Dober dokaz ameriškega prava nam predoča dogodka nekega zamorca, ki je potoval iz New-Yorka proti jugu. V Washingtonu ga je policija prijela in ga vrgla v ječo. Po dolgem preiskovalnem zaporu se je pričela obrav-

3. v tiste, ki imajo samo po jedno kravo.

Valaški bojarji so morali prepustiti kmetom

	1. vrste	2. vrste	3. vrste
pašnikov	12.960 m ²	7776 m ²	2592 m ²
travnikov	7776 »	2706 »	90 »
polja	7776 »	7776 »	7776 »

Moldavski bojarji so pa morali prepustiti vsakemu kmetu brez razločka

17.875 arov za pohoštvo in vrt,

214.5 » polja,

35.75 » pašnikov,

71.5 » travnikov.

Vrh tega je dobila vsaka družina 107.25 arov pašnikov in ravno toliko travnikov.

Kmetje niso postali lastniki tega posestva, marveč le nekaki dedni najemniki. Zavezani so bili namreč, delati 25 dni v letu tlako in dajati so morali desetino, in sicer: 1 desetino žita, 1 petino sena, 1 dvajsetino (na Moldavi 1 desetino) vina.

Leta 1848 je sloboda prešinila kosti tudi Romancem; vzdignili so se proti svojim plemičem in so proglasili (dne 9. julija 1848), naj se podržavijo vsa samostanska posestva, naj se razdeli zemlja mej kmete, naj se odpravi tlaka, desetina itd. Kmetje so imeli ubogo malo od tega, ker so jih meščanski stanovi brž zapustili, ko so se bili okoristili ob revoluciji.

Leta 1851 so se organični zakoni izpremenili kmetom na slabše. Namestu števila dni se je namreč določilo, da morajo izvršiti neko določeno delo. Tega dela je bilo toliko, da se je zanje potrebovalo dvakrat toliko dni, kakor je bilo preje zaukazanih. Kdo bo n. pr. z roko obsejal 7776 m² v enem dnevu? Kdo bo pokosil 143 arov v štirih dneh? Kmet, ki ga je vlastelin ravno ob najnужnejšem poljskem delu potreboval, se ni mogel brigati za svoje posestvo; zato se je moral odkupovati. Deželni zbor je določal na tri leta vrednost jedne dnine. Bojar je pa imel vedno pravico zahtevati osebno delo; to je tudi vselej zahteval, če je bila dnina dražja, nego jo je zbor določil. Vsacih 25 kmečkih družin je moralo dati po jednega moža bojarju v osebno službo. Bojar je imel jedini pravico, postavljati mline, gostilne, žganjarnice itd.

Kmetje so se tem stiskam uprli in leta 1864 so izsilili poljedelski zakon (lege rurala dne 14. do 26. avgusta), po katerem so postali kmetje lastniki zemljišč, ki so jih dobili po organskih zakonih. Desetina in tlaka se je odpravila.

Tako je dobilo nekako 402.500 družin — 1.631.000 ha. Leta 1864 je bilo pa tlaki podvrženih družin krog 650.000, torej je ostalo krog 150.000 družin brez lastnega posestva. — Poljedelski zakon (čl. 6) tudi dovoljuje, da smeta vsaka dva novooženca dobiti po jedno posestvo iz nekega državnega zemljišča, ki je najbližji njuni rodni vasi. Tako je prejelo 48.148 tacihi mladih parov 277.866 ha. Državni svet se je tudi prodajal družinam po zakonih iz leta 1881 (12. apr.) in 1886.

Sedaj šteje Romansko krog 570.000 malih posestnikov, a to število se ne more vzdržati. Sedaj, ko so slobodni, se jim godi še neprimeroma

nava, pri kateri je bil zamorec oproščen. Ker pa ni mogel z ničemer poravnati sodnijskih stroškov, so ga — prodali in z njegovo odkupnino poravnali brez njegove krivde povzročene stroške.

* **Koristna naprava.** V Curihu na Švicarskem je bila v prejšnjih časih navada, da so zapirali take zakonske, kateri so se hoteli ločiti, najprvo same v samotni stolp ob jezeru. Tu sta imela zakonska na razpolago jedno postelj, jedno mizo, jeden stol, jeden nož in jedne vilice. Še-le po preteku 14 dni se jima je dovolila ločitev, ako sta to še nadalje zahtevala. Navadno pa so bili taki ljudje že v teku prvih osem dni ozdravljeni svoje bolezni, ter so prosili oproščenja. Sploh je imel ta stolp po tedanjih poročilih zelo vpeščen vpliv, tako, da se je število ločitev zdatno zmanjšalo. — Jednaki stolpi bi tudi v sedanjih časih ne bili odveč.

* **Zelo jedrnato.** A.: „Kaj ne, prijatelj, vi bi radi danes govorili z očetom vaše neveste?“ — B.: „Da, toda ne vem, kako hočem začeti, — stari je zelo gluhi!“ — A.: „Nič ne dé. Delajte s prsti tako, kakor bi šteli denar in — takoj vas bode razumel.“

slabše, nego se jim je v prejšnje odvisnosti dobah. Slabše in težje živé; moré jih dolgovi in pomanjkanje. Kako se je pa to zgodilo. Evo odgovora!

1. Živinoreja peša, ker obdelovanje s stroji izpreminja pašnike in travnike v njive. Zemlja se tako vedno bolj izsesava; pri tem ne more izhajati mali kmetič, ker nima denarja za stroje.

2. Železnice so vzele kmetom mnogo zaslužka in podražile so zemljo veleposestnikom v prid. Krog 1840 do 1850 se ni žito od drugod izvažalo, nego samo s podunavskega obrežja. Zemlja je bila zato po ceni, paše dovolj; železnice so otvorile evropski trg in dobičkaželjnost zasejale tudi mej romanske kmete. Stroji so se pričeli rabiti pri poljedelstvu: s tem kmetje, ki so doslej dnfnarili graščakom in si mnogo prislužili, izgubé svoj zaslužek, kakor so preje že izgubili zaslužek z vožnjo.

3. Poljedelski zakoni nič vspešnega ne izdajo in s tem, da se ponuja kmetičem prilika dobiti v last kako posestvo, še ni za stalno nič pomagane. Dedno pravo pomaga razkosavati ta posestva; kmetje potrebujejo vedno več denarja in iščejo si ga, kjer ga morejo dobiti, — tudi pri oderuhih, ki jih kmalu družega za drugim spravljajo na boben. Razkosanih posestev se pa polastuje veliko posestvo, katero imajo že v mnogem oziru židje v rokah.

4. Ogromni, vedno naraščajoči zemljiški dolgovi so vzdramili romansko zakonodajstvo. Dne 16. jun. 1881 se je sklenil zakon, da se osnujejo kmečke posojilnice, ki naj bi preskrbovale kmeta s kapitalom, ki ga potrebuje za svoje podjetje. Pogoji posojila so bili začetkom zelo strogi. Najmanje v 9 mesecih se je moralo vrniti; l. 1881 se je postavila obrestna mera na 7 odstotkov; l. 1886 se je zvišala na 10 odstotkov; poleg tega je bilo treba plačevati za upravo 1 odstot. in 2 odst. zamudnih obrestij, tako da je navadno stalo posojilo 13 odstotkov. Če k temu pridenemo še legalizacijske troške za dolžna pisma, troške, ki navstajajo vsled tega, ker se sme dolg samo dvakrat obnoviti in ne za dlje nego za dve leti, potem lahko izprevidimo, da so bila ta posojila za kmeta odločno predraga. Grajščaki so se drugače preskrbeli. Po zakoru dne 6. apr. 1873 imajo pravico vstanavljati društva z vzajemnim jamstvom, ki smejo izdajati zastavnice. Vlada je dala vsakemu prvih tacihi društev do 1.500.000 frankov. Namen jim je posojati veleposestnikom večje svote, ki se v daljši dobi (10—60 let) umrtve. Najpreje so se ustanovila v Jasi, Krajovi in Bukareštu.

5. Oderuhom se na Romanskem dobro godi; kmet jih potrebuje. Hudo je židovsko nasilje, kateremu so vsled tega vsuženi romanski poljedelci, a še nedostojnejša in sramotnejša je neka druga vrsta sužnosti, ki je na Romanskem v navadi. Kmetje prodajajo namreč že pozimi svojo delavsko moč veleposestnikom alin njihovim najemnikom — za poletno delo. Vnebovpjioče krivice se godé pri tem. Lačni, zmrzujoči kmetič je voljan za vse, samo da dobi kaj, s čimur si ogreje premrlo truplo. Prav pravi Elija Regnault:*) »Po zimi zamenjava vlastelin svoje žganje s poletnim kmetovim delom, zarubi tako njegovo prihodnost in ga potlači.«

Tak revež, ki se je jedenkrat tako prodal, se več ne izkoplje, suženj ostane do smrti. In njegova sužnost je celo po zakonu dovoljena in utemeljena. (Legia tocmelilor agricole dne 13. maja 1892: »Zakon zadevajoč pogodbe o poljedelskih delih.«) Najemnik ga prodaja najemniku, dokler ga ne reši smrti robovanja.

Tako živi romanski kmetič v svojih ilnatih, s protjem spletenih kočah v slabi obleki, s slabo hrano in — propada morda še nekoliko ložje, nego njegovi tovariši ob Labi; saj je vaje samo trpljenja in sužnosti. Nobeden se ga ne usmili; razkolni duhovniki imajo svoje skrbi pri svojih velikih družinah, gospodo pa kmet tako nič ne briga. Pač: romanski kapitalisti skušajo svoj denar bogato obrestovati mej kmeti; zato so ustanovili poljedelsko banko (Banca agricola). Tu se je pokazalo, koliko je kapitala v deželi. Izdati se je imelo 40.000 delnic po 500 frankov; podpiralo se jih je pa 99.586, tedaj več nego dvakrat dovolj. Socijalna demokracija pozna vse te razmere in je že pričela svoje delo.

*) Histoire politique et sociale des Principautés Danubiennes 1856.

Socijalno demokratični rokodelski pomočniki se podajajo iz mest na deželo buditi v obupanih srcih nadeje lepše bodočnosti. Lahko je umevati, da njihove besede ne ostajajo brez sadu.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

† **Nadvojvoda Ladislav.** Včeraj popoldne nam je sporočil brzjav tužno vest o smrti nadvojvode Ladislava. O zadnjih urah pokojnega nadvojvode se nam danes še sledeče poroča: V četrtek zvečer se je lotila nadvojvode huda mrzlica, katerega je oropala vseh močij. Pri njem je bivala neprestano nadvojvodinja Klotilda. Na rani se je kmalu pojavil prisad, kateri se je hitro razširjal, tako, da so zdravniki jako dvomili nad njegovim ozdravljenjem. Na to poročilo so takoj došli k njemu njegovi stariši, nadvojvoda Josip Avgust ter ministra Fejervary in Perczel. Malo pred 10. uro so pozvali prednika jezuitskega samostana, o. Schefferja, kateri je bolnika previdel s sv. zakramenti. Kmalu nato je izgubil nadvojvoda zavest ter ob 10. uri 45 minut izdihnil svojo dušo. Truplo pokojnika so položili na mrtvaški oder v bolnišnici. O njegovem pogrebu še ni nič določenega. — V Budimpešti vlada splošna žalost; vsa javna in mnogo zasebnih poslopij je v črnih zastavah. — Nadvojvoda Ladislav je bil rojen 16. avgusta 1875 v Alesuthu kot drugi sin nadvojvode Josipa in nadvojvodinje Klotilde. O njegovi mladosti je v javnosti, posebno v Avstriji malo znano, ker je bival večidel v domači hiši na Ogerskem. Nadvojvoda je bil zelo nadarjen in živahnega duha.

Ugibanje o novih ministrstvih. Reči moramo, da je domišljija časopisov gledé imenovanja novih ministrov zelo bujna. Sedaj zopet piše „Gazeta Varšavska“ iz „gotovega vira“, da bodo v novem ministerstvu, ki se sestavi začetkom oktobra, trije zastopniki poljskega kluba, trije zastopniki Hohenwartovega kluba, in jeden nemške levice. Med ministri, vzetimi iz konservativnega kluba, bo bajé tudi neki odlični jugoslovanski poslanec. Računanje bi ne bilo slabo, samo ko bi bilo — resnično!

Katoliški shod praške nadškofije se vrši dne 9. in 10. septembra v Přibramu. Prvo zborovanje se vrši dne 9. septembra popoldne. Točke dnevnega reda bodo pojasnjevali sledeči govorniki: Profesor Havranek iz Prage o „veri in narodnosti“, dr. Horsky iz Omalice o „socijalnem vprašanju“. Drugi dan se podajo vdeleženci na Sveto goro, koder bode daroval kardinal knezonadškof sv. mašo za zborovalce. Po cerkvenem opravilu se vrši drugo zborovanje, pri katerem bode govoril poslanec princ Schwarzenberg o „položaju kmečkega stanu“, profesor dr. Kovar o „sedanji šoli“ in mestni tajnik Janku o „katoliški organizaciji“.

Tešinski mestni očetje bi na vsak način radi preprečili poljsko gimnazijo. Sedaj so začeli posnemati nemške Celjane. Mestni zastop razpošilja namreč poziv za denarne doneske, s katerimi hočejo založiti dijaške ustanove, da odvrnejo nemštvu pretečo nevarnost. Z ustanovami hočejo dijaške „brez razlike narodnosti in veroizpovedanja“ loviti za nemške srednje šole. Celó neki nemškonacionalni list piše: „Po tem spoznamo dobro naše liberalce, ki imajo prvo besedo v tešinski mestni hiši, da z denarnimi žrtvami skušajo poljski gimnaziji odvzeti nekaj učencev ter nemške šole napolniti s kupljenim poljskim in židovskim blagom. Nam je neumevno, kaj bode s tem pridobilo nemštvo. Ta sklep mestnega zastopa je kratkoviden in nečasten za Nemce.“

Volitve v Dalmacijo. „Obzor“ poroča, da bodo pri prihodnjih deželnozborskih volitvah Srbi zmagali s šestimi kandidati v volilnih okrajih Benkovac Knin in v Imotskem; narodna hrvatska stranka ima zagotovljenih osem mandatov v Splitu, Hvaru, Sinju, Makarski in Dubrovniku. V Zagrebu in Sibeniku si bodo v laseh Srbi, pravaši in narodna stranka, v Zadru pa italijanaši, pravaši in narodnjaki. Prvotne volitve volilnih mož so bile ponekodi jako burne.

Rusija. Iz Petrograda se poroča, da Rusija ne misli zasesti Armenije. Tudi ko bi Evropa naročila Rusiji, da zasede turške pokrajine, bi to sedaj nerada storila. Vojake zbira Rusija na Kavkazu le zaradi vojaških vaj. — Rusija jako hiti z zgradbo sibirskih železnic, katero so pričeli leta 1791. Car sam je predsednik odboru za zgradbo te železnice, ki bode za Rusijo velikanskega pomena v trgovskem

in političnem oziru. Dne 10. t. m. odide v Sibirijo ruski minister za promet, knez Hilkov, da pregleda dovršeno progo sibirske železnice. Car je naročil ministru, da pospeši gradnjo. Koncec tega stoletja utegne biti železnica gotova do Vladivostoka ob Tihem morju.

Belgijska zbornica je nepričakovano naglo končala svoja posvetovanja. Temu je bila vzrok vladna predloga o občinskih volitvah. Najvažnejša točka tega novega zakona je vpeljava proporcionalnega sistema pri občinskih volitvah v slučaju, da ni dobil pri glavni volitvi nobeden kandidat absolutne večine. V takem slučaju dosedaj povsodi navadna ožja volitev je s tem odpravljena. Ta predlog ni sicer ugal vsem poslancem, vendar je bil vsprejet z zadostno večino. Pri prihodnji volitvi dne 3. oktobra se bode torej vršila volitev po novem zakonu. Zakon predpisuje sledeče določbe: Pri občinskih volitvah sme voliti vsak, kdor je najmanj 30 let star in biva vsaj tri leta v dotični občini. Zahteva se večina k večjemu 4 glasov mestu sedanjih ožjih volitev.

Cerkveni letopis.

Iz Ogleja.

(Izv. dop.)

Kakor naši neodrešeni tovariši tudi mi včasih radi pogledamo čez mejo, kaj se godi v blaženi Italiji. Zlasti sedaj se godé mikavne stvari, ko se Italija pripravlja, da na sijajen način proslavi dan svojega odrešenja — svojega propada. Z bahatimi frazami so prinesli liberalni časopisi vsposed slavnostij za dneve po 20. septembru. Za štiri ali pet dnij niso vedeli ničesar določiti in so jih prepustili ljudstvu samemu. „da mnogoštevilna društva, ki bodo slavila takaj najslavnejši dan italijanske domovine, na sebi lasten način pokažejo svojo radost in ljubezen do odrešene Italije.“ Slavili se bodo zlasti Viktor Emanuel, Garibaldi in Mozzini. Laško liberalno časopisje živi v neki pijanosti, katera se kaže dostikrat na kaj smešen način. Nezmerni so slavospevi, kateri se pojo Crispiju za vsako malenkost. Ko se je vrnil Crispi nekaj dnij pred drugimi ministri iz počitnic v Rim, da dá zapreti uboge sicilijanske trpine, prinašali so kar uvodne članke o tem junaškem činu; vsaka beseda, vsak korak njegov se imenuje žrtva za domovino. Ko ves svet pričakuje, kako se bo izmotal Crispi iz neprijetnega položaja, v katerega so ga spravile znane sleparije, občudujejo liberalci „bistrost njegovega duha in energijo njegovega telesa“ — fraza, ki se neštevilnokrat ponavlja. Papež se sramoti na nečuden način. Poskušajo ogrditi ga na isti način, kakor Pija IX. Ker ne morejo najti madeža na njegovem svečeniškem življenju, katero je znano vsemu svetu, obrekujejo njegovo mladost. „Il Messagero“ je prinesel ponarejeno pismo, katero je baje pisal mladenič Peci, da osmeši kardinale, vse obrabljene fraze in zastarele laži morajo na dan, da pomagajo slaviti srečno oslobojeno Italijo.

Pa vendar se zdi, da ne pojde vse gladko. Odbor za slovesnost dne 20. septembra izdal je oklic vsem liberalnim časopisom in društvom, kjer prosi, da bi se društva in deputacije raznih krajev udeležila sprevodov z zastavami in obilno vdeležbo. A revno italijansko ljudstvo, vzdihujoč v silni revščini, neče biti prepričano, da mora slaviti srečno domovino, in je slovesnostim nasprotno. Res neskončna zaslepljenost vlada sedanjo Italijo. Ni je dežele, katera bi bila v tako kratkem času tako globoko propadla, na cvetnih livadih, bujnih poljih prebiva stradalajoče ljudstvo, in klika, katera se je tako vnebovpijoče pregrešila nad ubogim narodom, ga sedaj sili, da naj slavi dan, kateri ga je pahnil v brezno gmotnega in moralnega propada. Mnogo občinskih zastopov je odpovedalo svoj prihod. Zlasti je razburila vso deželo odpoved občinskega sveta v Napolju. Liberalno časopisje zahteva jednoglasno od vlade, da naj razpusti občinski svet in pošlje svojega komisarja tje. Tako se slavi liberalna „sloboda“ odrešene Italije!

Vsa komedija, ki se bo vršila čez štirinajst dnij v Rimu, nima toliko patrijotičnega, kolikor proticerkvenega značaja. To je spoznala takoj mala peščica katoliških listov, kateri mirno in stvarno razpravljajo žalostni stan dežele in smešnost in tudi nevarnost take slovesnosti, pa zato se psujejo s hujskači ljudstva. Vlada se boji nasprotnih demonstracij, zato žuga katoličanom s policijo in vojaštvom. Celo papeževe besede, katere je baje nekaj rekel, da naj vsak hodi mirno svojo pot, se obračajo proti katoličanom,

češ papež neče, da bi mu prigodom te protiverske demonstracije skazovali udani njegovi sinovi svojo ljubezen. Kakor vidite, imajo hudobni kranjski kape-lani na Laškem socios dolorum. Kaka tolažba!

Vender se gibajo tudi katoličani, seveda na tihem, ker se še niso mogli organizovati. Katoliški listi prinašajo pogosto izkaze o darovih, katere prinašajo zlasti duhovniki papežu, da mu skažejo v tej žalostni dobi svojo udanost. Poparile so laške liberalce tudi glasne zahteve ptujih katoličanov, da naj papež dobi nazaj, kar je njegovega. Shod v Monakovem je našel odziv tudi na Laškem, neprijetno je dirnila laško vlado razsodba papeževa v Ameriki, katera je dokazala, da je papež nekaj več, nego Umberto in Crispi. S strahom pričakujejo nekateri, kako bodo odgovorili katoliški narodi na to nečuvno izzivanje katoliške cerkve, in nekateri liberalni časopisi priporočajo zmernost, da ne bo 20. september dan zmagoslavja — za papeža.

Socijalne stvari.

Sleparije z žitno ceno.

Koncec meseca avgusta se je vršil na Dunaju takozvani mejnarodni trg za poljske pridelke. Zbralo se je lepo število židovskih oderuhov in spekulantov, ki tržijo z žitom. Seveda jih je te dobrotnike človeštva pozdravil namestnik dunajskega župana in zastopnik trgovskega ministerstva. Da so jih z veseljem pozdravili dunajski spekulanti, to radi verjamemo. Keđor pa pozna namene takega trga za poljske pridelke, jih bi najraje z bičem izgnal iz tržišča.

Da namen te vrste spekulacije spoznamo, ozrimo se na žitne cene, kakšne so bile začetkom meseca junija in kakšne so sedaj. Začetkom junija je bila cena pšenici 7 gld. 96 kr., sedaj je 6 gld. 62 kr. rž 7 gld. 5 kr., sedaj 6 gld.; oves 6 gld. 81 kr. sedaj 6 gld. koruza 7 gld., sedaj 4 gld. 80 kr. V dveh mesecih so torej cene padle pšenici za 1 gld. 34 kr., rži za 1 gld. 5 kr., ovsu za 81 kr., koruzi za 2 gld. 20 kr. Po uradnih sporočilih donša žetev v Avstriji 64 mil. metr. stotov pšenice, 28.1 mil. rži in 25 mil. ovsa. V denarju so torej žitni posestniki v dveh mesecih vsled padle cene izgubili pri pšenici 72 mil. gld. pri rži 29.5 mil. gld., pri ovsu 55 mil. gld., skupaj 156.5 mil. gld. Ako še prištejemo izgubo pri koruzi, ječmenu in drugih žitih, smemo škodo kmetovalcev računati na okroglih 200 mil. gld.

Teh 200 mil. gld. pa ne izgube bogati veleposestniki, marveč večinoma navadni poljedelci. Stvar je namreč ta-le: Žitni židje namreč že spomladi po svojih agentih pokupijo pri veleposestnikih žito še zeleno na njivi. Ti namreč vedo, da je jeseni žito vedno ceneje, nego spomladi, ako ni kake posebne vremenske nezgode.

V jeseni ima torej žid na prodaj žito, kupljeno od veleposestnikov. Ko tedaj jeseni kmetje pripeljejo žito na trg in morajo prodati svoje pridelke, da plačajo davke in druge stroške, tedaj žid nastavi žitu nizke cene, on sicer takrat le malo prodaja, ker lahko čaka, a kmet vse proda, ker neobhodno potrebuje denar. Ko so pa kmetovalci prodali svoje žito tedaj pa v pozni jeseni in na zimo cena žitu precej poskoči; žid namreč ve, da sedaj kmet nima več žita in zato poskoči s ceno. To pa je še le manjša mera sleparije. To je omejeno le na posamezne kraje in se godi bolj v malem. S tem pa žid še ni zadovoljen in oškoduje kmeta še po tem-le potu:

V jeseni, kadar veliki žitni trgovci vedó, da kmet mora prodati svoje žito, napeljejo na trge neizmerno veliko zunanega žita, ki ni zrastle v Evropi in s tem žitom grozno znižujejo cene. Tako sta letos sedaj o prodaji žita postavila velika žitna trgovca žida Kohn in Rosenberg v Berlinu 160.000 ton ameriške rži, tako da je padla v Berlinu vsled tega cena rži pri metričnem stotu za 40 kr.

Take sleparije se gode z določevanjem žitne cene. V takih razmerah seveda je nemogoče, da bi se poljделец kaj opomogel s prideljevanjem žita, ker se na sleparski način cena žitu umetno tako znižuje, da kmetovalec komaj dobi plačane svoje stroške, včasih pa ima pri tem še izgubo.

In take sleparije velika gospoda, ki bi imela skrbeti za blagor kmetijstva, še podpira ter žitne sleparje pozdravlja kot dobrotnike poljedelstva.

Žitna borza je toraj največja nesreča za kmetijstvo, in dokler se ta ne odpravi, ne more si poljделец, ki je navezan na prodajo žitnih pridelkov, prav nič pomagati. Njegov dom mora biti vsako leto slabši, dokler ga naposled posestniku ne prodajo, ter kmeta, ki se je celo življenje pošteno trudil

v potu svojega obraza, poženo s posestva po svetu s trebuhom za kruhom. Ali ni to vnebovpijoča krivica!

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. septembra: 14. po Binkošti. Evangelij: Jezus razlaga božjo previdnost; Marijino rojstvo. Ponedeljek, 9. septembra: Gorgonij, m. Torek, 10. septembra: Nikolaj Pol. Sreda, 11. sept.: Danijel, prer. Četrtek, 12. sept.: Pelagij, m. Petek, 13. sept.: Sedem spečih mučencev. Sobota, 14. sept.: Povišanje sv. Križa. — Lunin spremen: Zadnji krajec 12. septembra ob 5. uri 49 min. zjutraj. — Solnce izide dne 10. ob 5. uri 88 min.; zaide ob 6. uri 16 min.

Dhevne novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

(Potrjen zakon.) Presvetli cesar je potrdil od kranjskega deželnega zbora sklenjeni načrt zakona o zagradbi levega brega Kulpe pri Osilnici.

(Pastoralna konferenca dekanije Ljubljanske) vršila se bo dne 9. septembra ob 10. uri v semeniški dvorani.

(Deželna hiša) na Turjaškem Trgu, v kateri je bilo nameščeno deželno predsedstvo s pomočnimi uradi, je po potresu tako poškodovana, da je komisija 5. t. m. sklenila, podreti trakt v Gospodskih in Salendrovih ulicah.

(Pouk v šoli „Glasbene Matice“) se prične v petek, dne 20. septembra t. l. Vpisovanje gojencev se vrši počenši s ponedeljkom, dne 16. septembra vsaki dan do četrтка, dne 19. t. m. v novih šolskih prostorih v Cojzovi hiši, na Bregu št. 20. II. nadstropje in sicer dopoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 4. do 6. ure. Glede pogojev za vsprejem opozarjamo na plakate in inserate v ljubljanskih časopisih.

(Zlata maša.) Jutri bo slovesno obhajal svojo zlato mašo velč. gosp. župnik in duh. svetnik Matej Preželj v Mavčičah. Gospod jubilar je rojen dne 13. septembra 1821 v Bohinjski Bistrici in posvečen v mašnika dne 3. avgusta 1845. — Izglednemu duhovniku in zaslužnemu župniku kličemo: Na mnogaja leta! Bog ga ohrani tako delavnega v svojem vinogradu vsaj še do demantne sv. maše!

(Raz oder je padel) danes popoldne okolu 2. ure italijanski zidar Franc Mrakulato pri tukajšnjem gimnazijskem poslopju. Po izpovedbi palirja je bi ta oder tako slabo zgradil, da se je odtrgala deska, na katerej je stal omenjeni zidar. Nesrečnik je na nogi nevarno poškodovan. Prepeljali so ga v bolnišnico. — Jako koristno bi bilo, ko bi merodajni faktorji strožje nadzorovali taka dela.

(Iz Gorjan.) [Vreme. Vtopljenca.] Od velike Gospojnice še ni bilo dežja, razun nekaj malega v nedeljo 25. avgusta. Na polju se škoda godi, posebno ajda se utegne pred časom posušiti, da ne bo imela zrna. Po vsih farah se obhajajo pobežnosti, da bi Bog dodelil potrebnega dežja. V petek so prišle od 5 krajev procesije na blejski otok dežja prosit. — Deček pri 13 letih, Anton Hudovernik, doma iz Krnice pri Gorjah, ki je prišel z gorjansko procesijo in se potem šel v jezero kopat, nevešč plavanju, je vtonil. Enako je pred kratkem vtonila deklica pri 2 letih, ki je padla v Grapči v mlinske žlebove.

(Iz Šmartna pri Litiji), 6. sept. Pri nas se suče zdaj vse o tem, kje ima stati nova prih. župnijska dekanijaska cerkev. Kadar odločilni faktorji store svoj sklep, poročam kaj več o tem. — Včeraj se je v Savi na Bregu kopal 15leten deček in pri tem utonil. — Huda vročina nas tare zdaj, in tudi suša. Letina bode bolj slaba. Bog nam daj kmalo potrebnega dežja!

(Iz Podrage.) — Zopet je dobila naša farna cerkev kras. Lična in mična kakor je, vendar jej je do sedaj še nekaj primanjkovalo, kar božjo službo zelo poveljuje. Ni bilo v njej še orgelj. — A sedaj je tudi ta pomanjkljivost odstranjena. Nove orglje z 8 pevajočimi in 4 pomožnimi spremeni izdelala in postavila sta nam brata Zupan iz Kamnegorice na Gorenjskem. Vsa zunanja oprava izdelana je prav lično in okusno. O notranji sestavi in vglasbi ne moremo soditi, ker nismo veščaki. Morebiti da bode kateri strokovniak tudi v tem orglje poskusil in izrekel sodbo o njih. — Sušo imamo zelo občutljivo, ker je vročina neznosna; posebno za zelje in repo je zelo potreba dežja; da tudi za trte in grozdje bi dež koristil. — Trtna uš se je letos na več krajih razširila, a vendar letos utegne biti še srednje

dobro letina za vino, ker je grozdja še precej, in tudi dobro bode, ker je sedaj gorko vreme, da grozdje vrlo zori. Da bi nas le Bog obvaroval pred vremenskimi nezgodami.

(Semenj) v Št. Vidu pri Zatičini dne 9. t. m. je okrajno glavarstvo v Litiji prepovedalo zaradi griže.

(Premovanje kónj.) Dne 5. in 6. t. m. se je vršilo premovanje v Kamniku in na Vrhniki. V Kamniku so dobili premije sledeči konjereji: Anton Plahuta iz Lahovč 35 gld., Ivan Urh iz Vavpot 25 gld., Ivan Cebul iz Potoka in Anton Lovac iz Moravč po 20 gld., Ivan Dežman iz Lahovč, Andrej Mejača iz Komsade, Matija Podboršek iz Zagorice in Josip Ovčak iz Repenj po 15 gld., Anton Plahuta iz Lahovč in Mihael Zmrzlikar iz Kosez po 10 gld.; Ivan Nevec iz Prezrenja, Ivan Lop iz Žej, Jernej Slabnik iz Zg. Tuhinja, Prim. Ovel iz Trzina in Anton Červine iz Potoka so dobili srebrne svetinje. Na Vrhniki so bili obdarovani sledeči konjereji: Franc Mrak iz Plešivce 35 gld., Fran Remškar iz Loga 25 gld., Ivan Artač iz Brezovice in Iv. Jeraj iz Sinje gorice po 20 gld., Fr. Oven iz Podsmreke, Jurij Meden iz Begunj, Andrej Marinka iz Notr. Gorice po 15 gld., Karol Artaj iz Notr. Gorice in Andr. Petelin iz Kamnika po 10 gl. Srebrne svetinje so dobili naslednji: Pavel Knešar iz Sinje gorice, Iv. Počivalnik iz Ljubljane, Mart. Pire iz Matene, Pavel Petkovšek z Vrhnike, Fr. Majdič iz Logatca in Iv. Lokar iz Horjul.

(Osebnosti.) Glavni davkar v Celju, cesarski svetnik Vidic, je umirovljen; na njegovo mesto pride davkar Ign. Mlakar iz Slov. Gradca.

(Volilski shod in narodna veselica v Vuhredu.) Kdor je v nedeljo, dne 1. septembra, bil na volilskem shodu in narodni veselici v Vuhredu, kamor je poleg mnogih posestnikov iz Ribnice in Vuhreda prišlo tudi lepo število krepkih naših mož iz Marenberga, Remšnika in Mute, ta mora pritegniti besedam: „Drava se bode poprej vrnila na Koroško nazaj, predno bodo v marenberškem okraju pokopali zadnjega Slovence!“ Najprej je bilo redno letno zborovanje tamošnje podružnice sv. Cirila in Metoda. V odbor so bili zopet izvoljeni gospodje notar Martin Kobeck prvomestnikom, dekan Avg. Hecl zapisnikarjem in župnik Jož. Črnko blagajnikom. Prav živahno pa je postalo okoli 5. ure, ko se je pričel volilski shod. Obe veliki sobani z zastavami okrašene Widmoserjeve gostilnice sta bili natlačeno polni poslušalcev. Zbrane pozdravi g. župnik Fr. Slavič ter opiše dve pregrehi mnogih Slovencev: manjkanje narodnega značaja in hrepenenje po nemških ljudskih šolah. Omenivši nesloge na Kranjskem, zakliče: „Bodimo složni“ ter kot predsednik shoda podeli besedo gospodu poslancu Fr. Robiču. G. poslanec, od vseh navdušeno pozdravljen, reče v uvodu, da je Vuhred bil pred 10 leti nemška trdnjavnica. Slava onim, ki so k temu pripomogli, da je zdaj drugače. Nato govori o svojem delovanju v državnem zboru in sicer najprej o davčni presnovi. S to postavbo je v zvezi pregled zemljiškega davka, ki se vrši letos in drugo leto. Posestniki, kadar pride k županu o tej zadevi zemljomerec, povejte, ako ste zemljišče v drugo kulturo spremenili, pa povejte tudi, da to in ono zemljišče ne daje toliko čistega dohodka. Ako pa je kdo to že zamudil, naj se oglasi pri občinskem odboru, ki naj te pritožbe objavi deželni komisiji, katere ud je tudi g. poslanec. Ko omeni domovinsko postavbo, nariše v kratkih potezih sedanji politični položaj. Kmalu dobimo novo ministerstvo, katerega predsednik bode galski cesarski namestnik, grof Badeni. Novo ministerstvo ne bode parlamentarno, ampak samo poslovno in bode moralo dognati pogodbo z Ogersko. K slepu še g. poslanec pojasni razprave v državnem zboru o proračunu ter o celjski gimnaziji, za katero so tudi glasovali nemški konservativci, in sklene z besedami: „Kjer je pravica, tam je Bog in Bog bode nam Slovincem še znanprej pomagati!“ Vsi s krepkimi živio klici pohvalijo g. poslanca; č. g. župnik J. Zmave pa prečita naslednjo resolucijo, ki se je soglasno sprejela: „Na volilskem shodu v Vuhredu dne 1. sept. 1895 zbrani volilci izrekajo popolno zaupanje in iskreno zahvalo svojemu državnemu poslancu, gospodu profesorju Fr. Robiču, ter ga prosijo, naj dela na to, da se še letos zedinijo vsi slovenski državni poslanci v konservativnem klubu!“ Ko se še zahvala izreče vsem, ki so za celjsko gimnazijo glasovali, posebno Kalteneggerju, sklene gosp. predsednik shod s trikratnim „živio“

svetlemu cesarju. Nato se je začela prosta zabava. Mariborski čitalniški pevci in tambraši so nas razveseljevali, pa tudi domači kvartet je zapel več mičnih pesmic. Po „Zdrava Mariji“ smo šli gledat rakete, ki so švigale v zrak, med tem ko se je grom množarjev daleč razlegal, kakor da bi klical političnim nasprotnikom onkraj Drave: „Tukaj smo Slovenci gospodarji in tudi hočemo ostati!“

(Volitve na Goriškem.) Društvo „Sloga“ predlaga za prihodnje volitve v goriški deželni zbor za kmečke občine toliminskega okr. glavarstva: dr. Anton Gregorčiča, profesorja bogoslovja v Gorici in Ivana Lapanja, zemljemerca in posestnika v Kobaridu; za kmečke občine goriške okolice: Blazija Grčo, župnika v Sempasu in Ivana Berbuča, profesorja v Gorici; za skupino trgov. in obrtnih krajev dr. Henrik Tumo, c. kr. sodnega pristava v Gorici. — Imena kandidatov za sežanski okraj in za veliko posestvo se še niso objavila, ker se volilci glede kandidatov še niso sporazumeli.

(Goriška „Soča“) slastno pobira razne laži iz „Naroda“. Tako je tudi opisala zadnji shod socialistov v kazini — Ona „Soča“, ki je tako katoliška, nima nobene grajalne besede za žensko, ki je v Ljubljani javno smešila desetero božjih zapovedij, ona „Soča“, ki se je tako samoslovensko kazala ob razpravljanju uličnih napisov v Ljubljani, nima nič proti temu, da plačana tujka v nemškem jeziku troši take ostudnosti v samoslovenski Ljubljani. — Kje pa so načela? — Ako grajate izgrede, prav, toda bodite pravični in grajajte, kar je še bolj odločno graje vredno — protiversko ščuvanje v nemškem jeziku v slovenski Ljubljani.

(„Il Popolo“) italijanski dnevnik krščanske stranke v Trstu je nehal izhajati. Obžalovati je zelo, da se v Trstu italijanski katoličani ne morejo prav nič organizovati in okrepiti. List je imel z ozirom na italijansko občutljivost svojih somišljenikov težavno stališče in večkrat ni prišel na dan z odločno besedo, kader bi bilo potreba. Zato so ga večkrat napadali primorski slovenski listi po naši sodbi preojstro, ker je bil nam gotovo bližje, nego iredentovski listi.

(Bankovcev po 1 gld.) je bilo koncem avgusta še 2,184.965 v prometu.

(30.000 goldinarjev) znaša glavni dobiček cesarsko-jubilejnih cerkvostavbenih srečk. Opozarjamo naše častite čitatelje, da bode žrebanje že v četrtek dne 12. septembra.

(Semnji po Slovenskem od 9.—14. septembra.) Na Kranjskem: 9. v Ljubljani, Čermošnjicah, Lukovcu, Vrhju, Bušehi Vasi, Vel. Lašičah, Črnem Vrhju, Št. Vidu pri Zatičini in v Loškem Potoku; 10. v Šmartnem pri Litiji; 11. v Senožečah; 14. v Žužemberku. — Na Slov. Štajerskem: 9. v Rušah; 11. v Dobji; 14. v Rogatecu in Moncu v kozjanskem okraju. — Na Koroškem: 9. v Jezeru za živino in blago; 14. v Gradišah. — Na Primorskem: 9. v Kobaridu za blago in živino, Kačiču, Pešji Vasi in v Pontebi; 14. pri Sv. Križu, v Sežani.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so zadnji teden poslali: Podružnica Gorenjska Dolina 35 gld., vmes je 5 gld., katere so darovali „Savski perci“, sodelujoči pri veselici dne 18. avgusta v Kranjski Gori: podružnica Slovenji Gradec 17 gld.; šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani za kokarde, spečane na glavni skupščini v Kranju, 100 gld.; podružnica za Apače in okolico 36 gld. 70 kr.; namesto venca na grob pravniku Janku Vencaju č. g. Ivan Čebašek, kapelan v Št. Vidu pri Stičini, 5 gld., in slavna odbora šentpeterske moške in ženske podružnice v Ljubljani 11 gld. (22 kron, ker je bil pokojnik star 22 let); podružnica Slovenska Bistrica 25 gld.; gospod nadučitelj Rad. Knaflič in g. učiteljica Vikt. Knafličeva pri Sv. Lenartu pri Laškem Trgu 1 gld. mesto brzojavnega pozdrava skupščini „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Novem Mestu. — Iskreno zahvalo vsem darovalcem in posebno šentpeterskim rodoljubkinjam! Živeli nasledniki! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telegrami.

Dunaj, 6. septembra. Truplo pok. nadvojvode Ladislava se bode položilo v grajski cerkvi v Budimpešti. Dan in čas pogreba se določi jutri.

Budimpešta, 7. septembra. Tukajšnji jutranji listi prinašajo daljše članke v spomin

pokojnega nadvojvode Ladislava. Cesar je prepustil nadvojvodi Josipu, da po lastni volji vredi njegov pogreb. Nocojšnjo noč ostane pokojnikovo truplo še v Sigismundovi kapeli. Na posebno željo nadvojvode Josipa truplo ne bode maziljeno. Ministerski predsednik Banffy je poslal nadvojvodi Josipu brzojavno sožalje.

Dunaj, 6. septembra. Ministerski predsednik baron Banffy in finančni minister sta bila danes dopoldne pri cesarju v posebni avdienci.

Opatija, 6. septembra. Nadvojvoda Ludvik Viktor ostane tukaj tri tedne.

Zader, 6. septembra. Hrvatsko-radikalna stranka je pričela brezmejno agitacijo, da bi ovrгла izvoljene volilne može. V Agrani so se vršili veliki izgrede, pri katerih je bila jedna oseba ranjena. Ker v okraju Makarska ni nikakih vojakov, je odposlal okrajni komisar 80 pešcev orožnikom na pomoč, ki imajo skrbeti za red in popolno volilno prostost.

Budimpešta, 6. septembra. Včeraj tajnikom v notranjem ministerstvu imenovanega ministerijalnega uradnika Josipa Fischerja so našli danes opoldne mrtvega v nekem gozdu blizu Budimpešte. Zločincev še niso mogli zaslediti.

Levov, 6. septembra. Občinski svet je včeraj soglasno sklenil, da ustanovi pet letnih ustanov za revne dijake tešinske gimnazije. Jednake ustanove so ustanovili uradniki mestnega magistrata, Ossolinskijevega zavoda in galske kreditne banke.

Tarnopol, 6. septembra. Danes so obolele tri osebe za kolero. Umri ni nihče.

Belgrad, 6. septembra. Kakor javljajo razna poročila, še ni nič določenega o povrnitvi kralja Aleksandra iz Biarice.

Rim, 6. septembra. Iz Katanije prihajajoči vlak je trčil ob neki voz, na katerem je bilo 10 delavcev. Štirje delavci so mrtvi, 3 težko ranjeni.

Berolin, 6. septembra. V smodnišnici pri Königswusterhausen se je danes zjutraj ob 3. uri vnelo 10 sodov smodnika in strelnega bombaža.

Umrli so:

5. septembra. Viktor Marjetič, delavčev sin, 2³/₄ leta, Na mirji v baraki, kron. železni in črevesni katar.

Tržne cene v Ljubljani

dne 7. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 —	Špeh poven, kgr.	64
Rež, „ „ „	6 20	Surovo maslo, „ „	72
Ječmen, „ „ „	6 30	Jajce, jedno „ „	2 „
Oves, „ „ „	6 30	Mleko, liter „ „	10
Ajda, „ „ „	7 20	Goveje meso, kgr.	64
Proso, „ „ „	7 80	Telečje „ „	66
Koruza, „ „ „	7 40	Svinjsko „ „	68
Krompir, „ „ „	2 85	Koštrunovo „ „	40
Leča, hktl. „ „	12 —	Piščanec „ „	40
Grah, „ „ „	10 —	Golob „ „	15
Fižol, „ „ „	12 —	Seno, 100 kgr. „	2 20
Maslo, kgr. „ „	96	Slama, 100 „ „	1 78
Mast, „ „ „	68	Drva trda, 4 kub.m.	7 50
Špeh svež, „ „ „	— 60	„ mehka, 4 „ „	5 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
6	9. zvečer	740.6	18.8	sl. svzh.	jasno	
7	7. zjutraj	740.7	18.0	sr. svzh.	soparno	0.0
	2. popol.	739.3	28.1	sr. jvzh.	jasno	

Srednja včerajsna temperatura 19.6°, za 3.4° nad normalom.

Dobro ohranjen

harmonij

prodá se takoj pod ugodnimi pogoji.

Več pové upravništvo „Slovenca“.

532 1

Dva dijaka

vsprejme za primerno plačo poštna obitelj brez otrok. — Kje, pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

527 2-1

Zahvala. 533 1-1

Za tolažbe polno sozajlje v bolezni in ob smrti iskreno ljubljene Očeta, oziroma starega očeta, strijca in svaka, gospoda

Ivana Ev. Zupana

za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, za darovane krasne vence bodi izrečena najtoplejša zahvala. Imenom zlasti se zahvaljujemo prečastito duhovščino, slavno požarno brambo in vrlih setrzanov pevski zbor za ganljive nagrobnice.

V Kropi, dne 29. avgusta 1895.

Žalujoča rodbina.

Fran Stare,

sobni slikar, v Ljubljani, Breg št. 20

vseh v dekoracijsko-slikarsko stroko spadajočih del 230 26-23

z zagotovitvijo okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Dva ali trije dijaki

sprejmejo se pri uradniški obitelji v stanovanje in hrano. Pozve se pri gospe **Ivanki Petrič**, Hrenove ulice št. 10, I. nadstropje. 523 2-1

277 1 **Išče se orgljavec.**

Službo zamore nastopiti takoj. Pojasnila daje farni urad v Šmartnem pod Šmarno Goro.

501 5-5

M. Trček, župnik.

Dva dijaka

spodnja gimnazijca ali realca sprejmeta se za šolsko leto 1895/96 na hrano in zdravo stanovanje. — Natančneje pozve se v Katoliški Tiskarni. 517 3-3

3 zlate 15 srebrnih kolajni. 12 častnih in priznanih diplom.

250 2

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

Varstvena znamka.

korneuburški živinoredilni prašek,

dijetično sredstvo za konje in evčad.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že nad 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabem prebavljenju, v zboljanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.

Škatlja velja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le Kwizdov korneuburški živinored. prašek.

Glavna zaloga **Okrožna lekarna** Korneuburg pri Dunaju.

331 20-6 II.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijskih prodajnicah avstro-ogerskih.

Dijaki

se sprejmejo

v stanovanje in hrano ter skrbno postrežbo na Mestnem trgu št. 9, I. nadstropje, na dvorišču. 525 5-2

Ravnokar je izšla:

(516 7-7)

„Sičara“
die Wunderquelle Bosniens.

Ova brošura, v kateri je tudi analiza svetovnoznane lurske in 3 analize gori omenjene vode, se dobi v samozaložbi spisatelja **Maksa Ivaničiča** v Celovcu, St. Veiter-Ring št. 15.

Cena knjigi 1 gld., po pošti 10 kr. več.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

prilaga prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo uvedeno okusno in zdravo 395 26-13

gössko marčno pivo,

katero razpošilja tudi v sodčih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvorano za koncerte, družbe, društva itd., ter lepim senčnatim vrtom.

Kegljišče je na razpolago. Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na deli javljam najljubše, da sem po potresu 15. aprila opustil prodajalnice v Gledališki ulici v Ljubljani, ter imam odslej glavno zalogo 336 52-17

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic, slamnikov itd.

samo na Starem trgu (pod Tranžo) št. 1 poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob enem v obilo nakupovanje zagotavljajoč dobro blago po nizki ceni.

Velepoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Stari trg, št. 1.

Želodčne kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujejo, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri napenjanju in zapečenosti preobloženem želodcu izjedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim navodom velja 20 kr., tucat 2 gld., 3 tucate samo 4 gld. 80 kr.

Priporočajo jih

Lekarna Trnkóczy

449 52 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Preselitev prodajalnice

S tem naznanjam p. n. čestitim odjemalcem, da sem se preselil s svojo

prodajalnico

za manufakturno in konfekcijsko blago za dame iz Špitalske ulice

v Zvezdo

v nalašč za to zgrajeno

prodajalniško barako.

Priporočuje se prav mnogobrojnemu obiskovanju

463 (6-4)

velespoštovanjem

Pri Tončku!

Anton Schuster.

Razglas.

531 3-1

Na o. kr. državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi A in B razred,

v ponedeljek dne 16. septembra

od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni.

Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v torek 17. septembra od 8. ure dalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj kratki list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemnina znaša 3 gld. 30 kr., ki se bodo onim, ki bi preskušnje ne prestali, vrnila.

V II. in III. razred se bodo učenci vsprejemali dne 17. septembra.

Šolsko leto 1895/96 se prične dne 18. septembra s slovesno službo božjo v veliki cerkvi.

Ravnateljstvo o. kr. državne gimnazije v Kranju, dne 7. septembra 1895.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

prilaga največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih in ur s stojalom, budilnikov, zlatnino in srebrnino ua. ua.

po zdatno nižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je provzročil grozni potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam najljubše.

Ceniki se zastoj razpošiljajo.

A. Vidiš krasno uro, katera točno in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idva, omislil si tudi jaz podobno uro.

Edina zaloga biciklov in raznih pristojev za vozarenje slovite trdke Iv. Puch v Gradcu. 285 24

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlasti domačega in trnškega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumbarško platno, cefr, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

glavne in žepne rute.

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

**monštrano, obojerev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.**

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo
na izborni zalogo

**najraznovrstnejšega
pohištva**

izdelanega natančno
iz dobro osušenega,
trpežnega, mehkega
ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila
na vsakovrstno

hišno opravo
po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki
so na razpolago.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanju vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocev na peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, katere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečast. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektor, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjeveca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkev.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno stroko vstevajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnat barve v ploščevinastih posicah. Največja zaloga karbolineja, masčobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

detalno kleparskih, ključarskih in kovino-Specialist tiskarskih del Specialist v št. Vidu nad Ljubljano

za krite zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktiji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob prideljaj, svatovščinah, imendneh in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Strelške ulice št. 14

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno in zanesljivo kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, biče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in popravila ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 4, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznano natančno izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarsko obrtnižo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborni

— zaloga galanterijskega blaga —

po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

»pri angelu«

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, Čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franjo Benčar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

elikaar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkevna ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančnejše. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkevna dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čistilni zdravilni

kranjski likér

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani, pri voglu pr. Skofija

Ta specialiteta prve vrste

glede dobre in vplivna na prebavne organe se dobiva pri izdelovalcu in v vseh boljših specerijah in v kavarah.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborni urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkevna umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

Na o. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1895/96 dne 18. septembra s slovesno službo božjo v stolni cerkvi.

Učenci, ki želé na novo vstopiti v prvi razred, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov, oglasé dne 15. septembra med 9. in 12. uro v ravnateljevi pisarni ter s seboj prinesó rojstveni list in obiskovalno spričevalo one ljudske šole, katero so v zadnjem času pohajali. — Vzprejemne skušnje za prvi razred se pričó dne 16. septembra ob 8. uri.

V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo vzprejemali dne 16. septembra od 9. do 12. ure. Ti naj s seboj prinesó rojstveni list, šolsko spričevalo zadnjega polletja (s potrdilom pravilno naznanjenega odhoda) in ako so bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične dekrete.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglasé dne 17. septembra od 8. do 12. ure s šolskim spričevalom zadnjega polletja.

Vsak učenec plača 1 gld. 20 kr. prispevka za učila in igralne pripomočke, vsak na novo vzprejeti pa poleg tega še 2 gld. 10 kr. vzprejemnine.

Po naredbi veleslavnega c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta l. 1894, št. 2354, smejo se učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem Mestu in Radovljici, in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini na tukajšni gimnaziji vzprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

P. n. stariši onih učencev, ki hoté tukaj na novo vstopiti ter potrebujejo takega dovoljenja, opozarjajo se torej, da si je pravočasno po posebni prošnji priskrbé pri veleslavnem c. kr. deželnem šolskem svetu.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije v Ljubljani,
dne 2. septembra 1895.

Cesarsko-jubilejne cerkvostavbene srečke po 1 gld.

20 10 Glavni dobitek

Žrebanje že v četrtek.

30.000 goldinarjev vrednosti.

Srečke priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Otvoritev národne (nacijonalne) kavarne
v Zvezdi.

Za Národno kavarno, v kateri stojita dva biljarda, zgradil je gosp. Josip Lenarčič z Vrhnike

elegantno barako.

Prostori so jako prikladni in ponudijo obiskovalcem vsako ugodnost. — Točile se bodo le pristne pijače ter bodo na razpolago v največji izbi tu- in inozemski časopisi.

Slavnemu p. n. občinstvu, prijateljem in znancem izrekam o tej priliki toplo zahvalo za dosedaj mi naklonjeno zaupanje ter uljudno vabim, da me tudi v novozgrajeni kavarni počasté z mnogobrojnimi obiskom, jaz pa se bodem prizadeval s točno prav prijazno postrežbo in najboljšimi pijačami obraniti dosedanje in pridobiti si novih cenjenih gostov.

Velespoštovanjem

France Krapeš, kavarnar.

503 3-3

Vele-

častiti

duhov-

ščini

usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena.

Na željo vpošijem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebno k pred. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovolé vpoštevati mojo mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

Jaz dobivem blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejše lijonske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

94 40-31

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

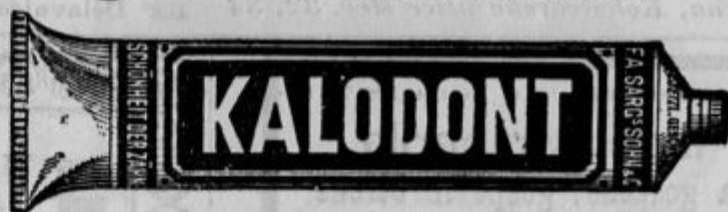
Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobnozdravilstveno priporočan, je ob jednom najcenejše
zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40-40

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomo in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja

Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepčá in zdrávi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpré.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1-36, po 55 steklenic gld. 5-26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50-38

Uradno opravičeni in zapriseženi
stavbinski inženér in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zeló nizkih cenah, naprave vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejema se v novi hiši na Poljanskem predmestju nasproti domobranske vojašnice.

518 10-7

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 64 26-17

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in **budilnih ur**

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

priloga: Največje zalogo različnih grobnih spomenikov iz mramora, granita, sijenita; križev s cveticami iz snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsakobarnih mramorjev. Strojarske plošče od gld 20— naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši material za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormosaik za tlak po cerkvah, vežah itd. in lepe smirgelcement-plošče od gld. 2— □ m naprej. 173 34—26

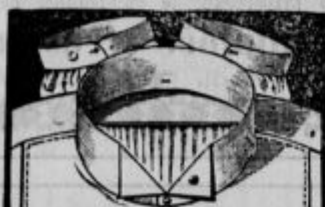
Delavnica za splošne izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obris in računi brezplačno na razpolago.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na praih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1-10 do 2-70
šest " " 6-25 " 15—
Srajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1— do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75
Svitlice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1-40
šest gld. 4-50 do gld. 7-50
Dvanajst ovratnikov
od gld. 1-20 do 2-20.
Dvanajst manšet
od gld. 3-30 do 4-60.
12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3-25 do 5—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 24

Za pokrivanje
kakor tudi
za kritje barak

ponujamo v vsakej tudi največji množini

po najnižjih cenah

prima in secunda

zarezano

strešnike

(Strangfalzziegel)

kakor tudi nepremočni

strešni klej

250 31 (Dachpappe)

zavoj (to je 10 □ metrov) od 1 gld. 50 kr.
do 2 gld. 50 kr.

in

nasade za dimnike

F. P. Vidic & Comp.

Važno za kmetijstvo, tehnike in industrijo.

Amerikanske patentovane jeklene verige

katere niso zvarjene

iz tovarne trdke

Goeppinger & Comp. v Beli peči

Gorenjsko.

Unzerreissbar

Prednosti nasproti zvarjeni verigi: 1.) 2½ večja gotovost proti prelomu;
2.) prihranitev pri teži; 3.) brezpogojna varnost.

Izdelujejo se vsakovrstne verige za na noge in vodilne, adjustovane verige za krave, konje, pse, ojesa itd. itd. močne 1-8 do 6-5 mm.

Edina zaloga za Kranjsko pri

515 (12-2) **ERNESTU HAMMERSCHMIDT-u v Ljubljani**
na Nemškem trgu.

Prevzetje zaloge.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel z dném 14. t. m.
zalogo ljubljanskega parnega mlina

v Ljubljani, Medarske ulice 3

in ravnotam napravil za drobno prodajo mojih priznanih izvrstnih mlevskih pridelkov

zalogo moke.

V zalogi imam vedno sveže blago najboljše vrste, in sicer: graham, pšenični in polentni gres, vse vrste belih in črnih pšeničnih, rženih, ajdovih in koruznih (polentnih) mok, moko za krmo, drobne in debele pšenične otrobe, pšeno (kaša) in ječmenček (jesprenj).

Vsi ti pridelki se dobivajo tudi lahko v celih vrečah in še v večjih partijah.

Priporočam se

z odličnim spoštovanjem

Vinko Majdič,

valjični mlin v Kranju, zaloga v Ljubljani.

505 3—3

Dunajska borza.

Dné 6. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 45 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 60 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 40 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 55 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 80 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1069 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	407 " 19 "
London vista	120 " 80 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 07½ "
20 mark	11 " 81 "
20 frankov (napoleonidor)	9 " 58½ "
Italijanski bankovci	45 " 65 "
C. kr. cekini	5 " 71 "

Dné 6. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 25 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	147 " 75 "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " 25 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 70 "
Posojilo goriskega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Prioritetne obveznice državne železnice	234 " — "
" južne železnice 3%	172 " 25 "
" južne železnice 5%	131 " 75 "
" dolenskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	202 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " 50 "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " — "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	70 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	72 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "
Ljubljanske srečke	22 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	177 " — "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3557 " 50 "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	549 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 50 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	77 " — "
Montanska družba avstr. plan.	100 " 90 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 " — "
Papirnih rubljev 100	129 " 37 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri šrobanjih, pri izkrebavanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 8.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.